

Webmagazine Clavis – Bisdom Roermond - webmagazine mei 2021

Door de lockdown en alle overige coronamaatregelen hebben het afgelopen jaar heel wat activiteiten noodgedwongen online plaatsgevonden. Kinderen kregen online les, er zijn nog steeds tal van videogaderingen en in de kerk werd het ‘streamen’ van vieringen ontdekt. Waar vóór ‘corona’ kerktelevisie in de kinderschoenen stond, zijn het afgelopen jaar heel wat parochies mini-omroepjes geworden. De een wat professioneler dan de ander. Voor parochies die wat minder bedreven zijn in het streamen, zetten we een aantal opties op een rij.

Deken Jack Honings van Schinnen is met zijn MTS-vooropleiding persoonlijk geïnteresseerd in techniek. Toen vorig jaar de kerken een aantal weken helemaal dichtgingen, schakelde hij onmiddellijk over op het online uitzenden van de zondagsvieringen. Inmiddels heeft hij de smaak zo te pakken, dat zijn parochie onlangs

investeerde in nieuwe apparatuur om nog professioneler te kunnen werken.

“De eenvoudigste manier om een viering te streamen, is via Facebook,” legt hij uit. “Met een beetje mobiele telefoon of een tablet op een statief kun je de live-optie van Facebook gebruiken om een viering uit te zenden: je zet de camera aan en je bent online.” Daar zitten volgens Honings wel een paar nadelen aan. “Het beeld is redelijk statisch en het geluid is vaak niet goed. Ook is de internetverbinding via een telefoon niet altijd stabiel, maar het belangrijkste bezwaar is dat de kijkers zelf een Facebookaccount moeten hebben om de viering te kunnen zien en dat heeft niet iedereen.”

Meer camera's

Een stapje professioneler is uitzenden via YouTube met een of meer vaste camera's. De parochie in Schinnen heeft daar tot begin dit jaar gebruik van gemaakt. Honings haalt uit een doosje een soort toetsenbord tevoorschijn. “Dit is een Atem-mini,” legt hij uit. “Dit verbind je aan een kant met internet en aan de andere kant kun je er een of meer camera's op aansluiten – van die eenvoudige die je ook gebruikt om vakantievideo's te maken – en daarmee kun je prima beelden van een viering maken. Je bent dan voor een paar honderd euro klaar.” Het enige nadeel van dit systeem is volgens de deken dat er iemand achter de camera moet staan om in te zoomen of het beeld te laten bewegen. “Hoe meer camera's, hoe meer vrijwilligers je nodig hebt.”

Door een gift van een sponsor was de parochie in Schinnen begin dit jaar in staat om nog professionelere apparatuur aan te schaffen. Honings demonstreert hoe de vieringen in de Dionysiuskerk nu wekelijks in beeld worden gebracht. Vooraan in de kerk zijn twee mini-camera's op een statief gemonteerd. “Dit zijn NDI-camera's. Ze vallen nauwelijks op en zijn op afstand bestuurbaar,” legt de deken uit. “Je hebt dus niemand nodig die als cameraman fungeert, je kunt dat centraal vanaf de regietafel regelen.” Een ander voordeel van deze camera's is dat er maar één kabel aanzit en er niet een hele kluwe aan kabels door de kerk gelegd hoeft te worden.”

Regie

In een zijbeuk van de kerk staat op een tafeltje een laptop met een extra beeldscherm en een regiepaneel. “Hier zit elke viering een vrijwilliger die precies weet wat er in de mis gebeurt en op het goede moment tussen de twee camera's kan wisselen,” legt Honings uit, terwijl hij demonstreert hoe het werkt. “We gebruiken het programma V-Mix. Daarmee kun je inzoomen of wegdraaien om bijvoorbeeld de paaskaars of een glas-inloodraam in beeld te brengen. En met deze knop kunnen er ook ondertitels in beeld worden gebracht of foto's die je vooraf hebt klaargezet. Op die manier wordt het beeld levendiger en zitten de mensen thuis niet een uur lang naar hetzelfde plaatje te kijken.”

De vieringen van Schinnen worden uitgezonden op YouTube en via de website van de parochie is steeds de juiste link te vinden. “Op moderne smarttelevies kun je ook internet ontvangen, waardoor je thuis niet perse meer een computer nodig hebt, maar de mis gewoon op tv kunt zien,” aldus Honings.

Streamen blijft

De deken is ervan overtuigd dat het streamen van vieringen ook na de coronapandemie een onderdeel van het kerkelijk leven zal blijven. “Streamen zal nooit het live bijwonen van een viering kunnen vervangen, maar het biedt wel allerlei mogelijkheden die we voorheen niet hadden,” zegt hij. “Ouderen die niet mobiel zijn en ook straks niet naar de kerk kunnen komen, kunnen op deze manier toch de mis volgen. Wanneer een familielid niet op tijd uit het buitenland kan komen voor een uitvaart, kan zo iemand de viering toch op afstand volgen.”

Honings ziet ook mogelijkheden voor evangelisatie. “De moderne techniek kan ons helpen om contact te leggen met nieuwe mensen. Een stream kijken is heel laagdrempelig. Je kunt de kijkers uitnodigen om ook een keer naar de kerk te komen.” Ook financieel blijkt het streamen van vieringen interessant. Honings: “De collecte is uiteraard flink teruggelopen, omdat er maar een beperkt aantal mensen in de kerk mag komen, maar we nodigen

de mensen die de livestream kijken uit om iets over te maken en daardoor is de kerkbijdrage afgelopen jaar flink gestegen.”

Belangrijke aandachtspunten

Voor parochies die vieringen willen gaan streamen zijn er enkele belangrijke tips:

1. Internet:

Zorg voor een vaste internetaansluiting in de kerk. Dat is beter dan wifi.

2. Internetkanaal:

Een internetaansluiting alleen is niet voldoende, je hebt ook een account op een uitzendkanaal nodig. Dit kan bijvoorbeeld Facebook zijn of YouTube. Die laatste is het meest voor de hand liggend. Iedereen, dus ook een parochie, kan hier een eigen gratis account aanmaken en een eigen tv-kanaal openen.

3. Geluid

Prik voor het geluid rechtstreeks in op de geluidsinstallatie, die meestal in de sacristie staat. Dit levert de beste geluidskwaliteit en de minste ‘ruis’ op.

4. Apparatuur

Om een viering te streamen, heb je diverse technische hulpmiddelen nodig. Minstens een mobiele telefoon of tablet die als camera fungeert. Maar beter is het om met losse camera's te werken. Het nadeel van één camera is dat het beeld steeds vanuit dezelfde hoek wordt gemaakt. Mooier is het daarom om minstens twee camera's op verschillende plekken te plaatsen. Dat betekent tevens dat je één of meer vrijwilligers nodig hebt om de camera's (al dan niet op afstand) te bedienen en de regie te voeren. Speciaal voor livestream is de Mevo Startcamera ontwikkeld. Dit is een van de goedkopere opties en kwalitatief goed. In het voorbeeld in Schinnen worden NDI-camera's genoemd. Dit zijn camera's die door één persoon volledig op afstand te besturen zijn. De stroom, de besturing en het videosignaal gaan digitaal via één kabel, waardoor er minder kabels in de kerk liggen en er ook minder mensen nodig zijn voor de bediening. Voor een livestream met meer camera's zijn doorgaans ook een laptop met speciale software en een regiepaneel nodig. In het voorbeeld in Schinnen zit de regisseur in de kerk, maar dit zou ook vanuit de sacristie of een andere ruimte kunnen.

5. Software

Wanneer je met meer camera's en regievoering werkt, is ook speciale software nodig om de camerabeelden met elkaar te vermengen en verbinding met internet te leggen. Hiervoor zijn diverse programma's beschikbaar. Een veelgebruikt programma is OBS (Open Broadcaster Software). Dit is een zogeheten open sourceprogramma dat gratis te downloaden is. Een ander bekend streamingprogramma is Wirecast. In Schinnen wordt gebruik gemaakt van V-Mix. Dit laatste is niet gratis, maar biedt wel veel mogelijkheden.

6. Auteursrechten

Voor het laten horen van muziek via internet moeten auteursrechten aan BUMA/STEMRA worden betaald.

Voor het streamen via YouTube en Facebook zijn deze door een landelijk contract van de R.-K. Kerk afgekocht. Parochies die via een ander kanaal uitzenden, moeten zelf een contract met BUMA sluiten over deze rechten. Dit kan oplopen tot ongeveer 600 euro per jaar.

7. Privacy

Sinds de invoering van de nieuwe privacywetgeving AVG mag niet zomaar iedereen in beeld worden gebracht. Officieel moeten mensen hier vooraf toestemming voor geven. Nu is dat bij kerkdiensten niet altijd mogelijk. Een overzichtsshot van de mensen in de kerk maken mag, maar inzoomen op kerkgangers waardoor zij zeer herkenbaar in beeld komen, mag niet. Beter is het om de camera's zo te plaatsen dat kerkgangers niet of nauwelijks in beeld komen.

8. Kijk terug

Internetkanalen zoals YouTube bieden de mogelijkheid om vieringen lange tijd online te laten staan. Dat is interessant voor mensen die een uitzending terug willen kijken, maar er kleven ook wat nadelen aan. De eucharistieviering is een sacrament, een moment om live mee te maken. Het is geen 'tv-programma' dat je via 'uitzending gemist' terugkijkt. Het is daarom beter om vieringen niet eindelijk op internet te laten staan, maar ze na enige tijd te verwijderen.

Er zijn ook enkele bedrijven of lokale omroepen die zich gespecialiseerd hebben in het uitzenden van vieringen. Wanneer een parochie het niet aandurft om zelf met streamen te experimenteren, kan het een optie zijn om hen in te huren of een abonnement af te sluiten. Hier hangt echter wel een prijskaartje aan.

Het bisdom Breda heeft een stappenplan voor het streamen van vieringen ontwikkeld.

[Download stappenplan](#)